

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΤΕΚΟΥ

Δεξί κίτρινο
ΛΟΥΣΤΡΙΝΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Δεξί κίτρινο λουστρίνι**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ιφιγένεια Τέκου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κυριακή Κάσση
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Δημήτρης Χαροκόπος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Ιφιγένεια Τέκου, 2020
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Richard Nixon/Arcangel
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2020

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2020

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-3388-2
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-3389-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΤΕΚΟΥ

Δεξί κίτρινο ΛΟΥΣΤΡΙΝΙ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Μνήμες χαμένες στην άμμο, Κέδρος, 2014

Θάλασσες μας χάρισαν, Διόπτρα, 2015

Να ονειρευτώ ξανά, Διόπτρα, 2016

Απόντες στα όνειρα (συλλογή διηγημάτων),
εκδόσεις Βακχικών, 2018

Για παιδιά:

Αγάπα το ή παράτα το, Λιβάνης, 2015

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

Το τελευταίο φως, 2018

Η μοίρα της Πηνελόπης, 2019

Για παιδιά:

Υolo – Ζεις μονάχα μια φορά, 2017

*Στη σπουδαιότερη πηγή φαντασίας,
δύναμης και ευτυχίας μου· στην οικογένειά μου.*

Υπάρχουν τρία είδη ανθρώπων: οι ζωντανοί, οι νεκροί και αυτοί που πηγαίνουν στη θάλασσα.*

«Αν μελετήσει κάποιος το παρελθόν της ανθρωπότητας, τον ανθρώπινο ψυχισμό και την τοπογραφία, θα δούμε ότι ο άνθρωπος κουβαλά μέσα του έναν Διόνυσο και έναν Απόλλωνα, έναν Θησέα και έναν Μινώταυρο».**

---

* Φράση που αποδίδεται στον Αριστοτέλη, όμως ανήκει στον σοφό του έκτου αιώνα Ανάχαρσι.

** Δήλωση του ψυχολόγου Άθω Ερωτοκρίτου στην «Πρώτη Εκπομπή» του Ράδιο Πρώτο, με αφορμή τις δολοφονίες που διέπραξε ο τριανταπεντάχρονος Ορέστης και συγκλόνισαν την Κύπρο.

Πόθια Καλύμνου, Απρίλιος 1934

ΜΕ ΜΙΑ γκριμάτσα που φανέρωνε αηδία, η Θεμελίνα κατάπιε μονομιάς την απαίσια αμπούλα με το μουρουνόλαδο που τους υποχρέωναν να πίνουν στο Παρθεναγωγείο μετά το συσσίτιο. Ευτυχώς είχε κρατημένα στην τσέπη της μια μπουκιά σταφιδόψωμο κι ένα ξερό σύκο για να διώξει την απαίσια γεύση από το στόμα. Ακριβώς την ίδια επίδραση με το αηδιαστικό λάδι είχαν πάνω της και τα μαθήματα, αφού διδάσκονταν στην πιο μισητή γλώσσα, τα ιταλικά. Χίλιες φορές να 'μενε στο σπίτι της και να βοηθούσε τη μητέρα της στις δουλειές ή να 'παιζε έξω στους δρόμους *μάνταλα σάνταλα*.

Αν ήταν στο χέρι της δε θα πήγαινε σχολείο μήτε θα ξανάβλεπε τον σινιόρε Βίτο και τη χοντρή βέργα από λυγαριά που κράδαινε απειλητικά. Μα δεν της έπεφτε λόγος, καθώς στο σπίτι έκανε κουμάντο η μητέρα της, και η Νομική πίστευε πως μόνο τα γράμματα προσφέρουν πραγματική ελευθερία, αφού δεν μπορεί κανείς να σου τα αρπάξει... όπως και τα όνειρα. Δίκιο είχε, αλλά...

Η Θεμελίνα ξεκόλλησε τη ματιά της από τον μαυροπίνακα αφήνοντας το βλέμμα της να αλαφροπερπατήσει πάνω στα πρόσωπα των συμμαθητριών της. Τι λυπηρό θέαμα

οι πρησμένοι από την ασитία αδένες της Σοφούλας και της Άννας, τα μάτια της Κυριακής και της Σταυριανής, που φάνταζαν τεράστια σε σχέση με το ισχνό τους πρόσωπο, ενώ πιο δίπλα καθόταν η Ελένη, που έτριβε τα δικά της κόκκινα μάτια με μανία σαν να είχε τράχωμα. Όσο για τα ρούχα που φορούσαν όλες τους, ήταν χλιομπαλωμένα και πολλές φορές όχι στα μέτρα τους. Ούτε συζήτηση για παπούτσια! Πού τέτοια πολυτέλεια! Ευπόλυτες ήταν, με τις φτέρνες τους να έχουν αποκτήσει τραχιά υφή. Αυτό όμως που φάνταζε πιο θλιβερό στα μάτια της Θεμελίνας ήταν τα κουρεμένα γουλι κεφάλια τους. Δεν υπήρχε ούτε μια μακριά τρίχα να πιστοποιεί τη θηλυκότητά τους και, πιότερο από όλα, τούτη η απουσία τριχών –απαραίτητη προϋπόθεση για να μην κολλήσουν ψείρες– καταβαράθρωνε το ηθικό τους.

Πήγαινε καιρός που η Θεμελίνα είχε κόψει για πρώτη φορά την πλούσια κόμη της και είχε σχεδόν ξεχάσει το ανοιχτό ρουμπινί χρώμα που αποκτούσαν οι μπούκλες της καθώς έπεφταν με χάρη στους ώμους. Αναστέναξε. Θα 'λεγε κανείς πως η ματαιοδοξία δεν μπορεί να βρίσκει χώρο στη γυναικεία ψυχή όταν υπάρχουν πείνα, αρρώστιες, φόβος και καταπίεση, όπως και ότι μια κοπέλα δεν μπορεί να λιώνει από έρωτα στα δεκατρία της για κάποιον που δε θα ενδιαφερόταν ποτέ για τις καμπύλες που είχαν ήδη αρχίσει να σχηματίζονται στο σώμα της και δε θα έμενε ποτέ ξάγρυπνος καταστρώνοντας σχέδιο για να της κλέψει ένα φιλί κάτω από την ίσκιο μιας χοντρόριζης ελιάς.

Να γιατί επιθυμούσε όσο τίποτε άλλο να ήταν πιο ψωμωμένη, ιδίως στο μούστο και στα μάγουλα, να είχε ολο-

καίνουργιο φόρεμα όπως εκείνα που φορούσαν οι σύζυγοι των Ιταλών αξιωματούχων, κλειστά δερμάτινα γοβάκια που θα κάλυπταν τις πληγές των ποδιών της, και μακριά, πολύ μακριά μαλλιά, που θα ανέμιζαν πέρα δώθε αποσπώντας τον αντρικό θαυμασμό. Ίσως τότε ο Στέφανος να διέκρινε τη φλόγα που σιγόκαιγε μέσα της έτοιμη να την κάψει ολόκληρη.

Το καμπανάκι σήμανε το τέλος του μαθήματος, και η Θεμελίνα βιάστηκε να γεμίσει την πάνινη σάκα της με τα τετράδια και το Αναγνωστικό, φροντίζοντας να μην ξεχάσει πάλι το κατσαρόλι για το γάλα του συσσιτίου. Θαρρείς στα πόδια της είχαν φυτρώσει φτερά και την απομάκρυναν από τις συμμαθήτριές της, που χαζολογούσαν και χασκογελούσαν σχεδιάζοντας πώς θα περνούσαν τις υπόλοιπες ώρες της ημέρας.

Περνώντας μπροστά από το πηγάδι του Παπαβασίλη, με το οποίο βολεύονταν γεμίζοντας τις λαήνες τους όσοι δεν είχαν στέρνες, την προσοχή της τράβηξε η ψηλή κορμοστασιά του Στέφανου. Μια τρεχάλα που 'βαλε για να τον προφτάσει –λιλλίρρισε* η καρδιά της–, όμως, όταν έπεσε κατευθείαν πάνω του εξαιτίας της φόρας που 'χε πάρει, αντιλήφθηκε πως ο δεκαεξάχρονος ομορφονιός χαριεντιζόταν με την Ευδοξία. Την Ευδοξία! Που δεν μπορούσε να σορτιρίσει τα πορτοκάλια από τα σφουγγάρια και ήταν διαρκώς με την τζαλύστρα** στο χέρι να χτενί-

---

* Σκιρτώ από χαρά.

** Χτένα.

ζει τα μακριά μαύρα μαλλιά της. Ασυναίσθητα η Θεμελίνα έπιασε τον λαιμό της νιώθοντας πιο γυμνή από ποτέ.

«Πού πας τόσο βιαστική, μικρή; Θα σκοτώσεις κανέναν άνθρωπο», της είπε ο Στέφανος γελώντας και κρατώντας την από τα χέρια, ενώ η Ευδοξία είχε στραβώσει τα μούτρα ενοχλημένη από την απροσδόκητη διακοπή.

«Άσε με! Βιάζομαι», φώναξε η Θεμελίνα προσπαθώντας να ελευθερωθεί από το δυνατό κράτημα.

«Τι 'ναι τούτα τα αίματα στα πόδια σου; Χτύπησες;»

Η Θεμελίνα δεν είχε παρατηρήσει τις ματωμένες πατούσες της κι ένωσε ντροπή αντικρίζοντάς τες. Έκανε να φύγει, όταν δύο τεράστια χέρια τη σήκωσαν ψηλά κουβαλώντας τη μαζί με την πάνινη σάκα που 'χε περασμένη στον ώμο.

«Πού με πας σαν να 'μαι κανένα σακί μ'ελιές;» του φώναξε, μα ταυτόχρονα απολάμβανε την αίσθηση του κορμιού του που 'ταν κολλημένο πάνω στο δικό της, αλλά και την ξινίλα της Ευδοξίας που 'σκαγε από ζήλια.

Κάποια άλλη στη θέση της θα πετούσε από χαρά για τη στοργή και το ενδιαφέρον του Στέφανου, όμως εκείνη διαισθανόταν, παρά το νεαρό της ηλικίας της, πως θα ήταν λάθος να λογαριάσει για αληθινή αγάπη την προστατευτικότητά του.

Δεν μπορούσε να πει με σιγουριά πότε είχε ξεκινήσει η ευγενική εμμονή του να τη φροντίζει και να την προφυλάσσει από τις κακοτοπιές. Πιθανόν από πολύ νωρίς, από τότε που για πρώτη φορά την είχε ακούσει να βαλαντώνει στο κλάμα πίσω από το κοτέτσι της αυλής της, καθώς τα σπίτια τους γειτόνευαν, επειδή ο πατέρας της θα έφευ-

γε την επομένη για το μεγάλο ταξίδι των σφουγγαριών. Παιδί κι αυτός, μα δεν του βάσταγε η καρδιά να τη βλέπει έτσι κι εξάλλου ήξερε και ο ίδιος πώς είναι κάθε που κλείνουν τα σχολειά να αποχωρίζεσαι τον πατέρα σου. Έτσι συνέβαινε, όμως, στο νησί κι ήταν όλοι τους μαθημένοι στη ρουτίνα του αποχωρισμού αλλά και του καλωσορίσματος όταν ερχόταν η ώρα.

Από τότε, από το πρώτο δάκρυ στο πρόσωπό της, ο Στέφανος ορίστηκε προστάτης της και κανείς δεν κοτούσε να την πειράξει ή έστω να την κοιτάξει με βλέμμα που σήκωνε παρεξήγηση. Κι αν τον πρόσταζαν να πέσει στον γκρεμό για να τη γλιτώσει από κάποιο μεγάλο κακό, με προθυμία θα το έκανε, καθώς τούτο του υπαγόρευε μια άγραφη υποχρέωση που δεν εξηγούνταν εύκολα με τη λογική.

«Λοιπόν. Φτάσαμε, πριγκιπέσσα! Σ' έφερα στο σπίτι σου σώα και αβλαβή», της είπε απιθώνοντάς την τρυφερά στο κεφαλόσκαλο του σπιτιού της.

«Και τι; Φεύγεις; Πού θα πας; Πάλι εκεί που 'σουν; Στο πηγάδι...;»

«Όχι στο πηγάδι. Πρέπει να βοηθήσω τον καπετάν Νικήτα στο καλαφάτισμα του αχταρμά*».

Στη σκέψη και μόνο ότι ο Στέφανος δε θα γυρνούσε στην Ευδοξία, το χαμόγελο της Θεμελίνας γίνηκε τόσο μεγάλο, που 'πιασε από το δεξί αυτί της ως πέρα στο αριστερό.

---

* Η αλλιώς μηχανοκάικο. Είδος τρεχαντηριού που χρησιμοποιούσαν για τη σπογγαλιεία με σκάφανδρο.

«Θεμελίνα, συ 'σαι; Τρέχα φέρε τον πατέρα σου από την ταβέρνα και πες του να βιαστεί αν δε θέλει να φάει κρύο φαγητό», ακούστηκε η φωνή της μητέρας της από το παράθυρο.

Με σβέλτες κινήσεις η Θεμελίνα παράτησε την τσάντα της και καθάρισε με βρεγμένο πανί τα ποδάρια της. Ύστερα, κίνησε για την ταβέρνα του Χαράλαμπου, του πιο καλοσυνάτου και αθυρόστομου κάπελα σε ολάκερο τον Άγιο Μάμα, ελπίζοντας πως ο πατέρας της θα είχε κάνει κράτει με το κρασί και δε θα χρειαζόταν να τον κουβαλάνε στο σπίτι οι δυο παραγιοί του Χαράλαμπου.

Ούτε ένα τραπέζι δεν υπήρχε ελεύθερο, ενώ μουσικές και γέλια αντηχούσαν, δίνοντας περίσσια ζωή στο μαγαζί. Ο πατέρας της μαζί με άλλους τρεις κολασμένους της θάλασσας –έτσι αποκαλούσαν τους σφουγγαράδες– χόρευαν και ξεφώνιζαν, ενώ οι υπόλοιποι τους επαινούσαν για την παλικάριά τους.

*Ας τραουήσω κι ας χαρώ!
Του χρόνου ψος το ξέρει
για θα πεθάνω για θα ζω,
για θα 'μαι σ' άλλα μέρη;*

Ανάμεσα στους άντρες που χόρευαν, υπήρχαν δύο που πάλευαν με τα μπαστούνια τους να κρατηθούν όρθιοι, ενώ οι υπόλοιποι που είχαν χτυπηθεί απ' τη νόσο έπνιγαν στο ποτό τον πόνο και την ανημπόρια τους. Δεν τους λυπόταν η Θεμελίνα. Ούτε αυτούς ούτε όσους άφηναν το κου-

φάρι τους στη Μεσόγειο ή στις ακτές της Αφρικής. Έλεγαν πως ρίσκαραν το τομάρι τους για το καλό της οικογένειάς τους, για να έχουν ένα πιάτο φαγητό στο τραπέζι, μα δεν ήταν γι' αυτό, όχι μόνο γι' αυτό. Λες και κάθε αρσενικό που γεννιόταν σε τούτο το νησί κουβαλούσε μέσα του ένα αρρωστημένο πάθος για τη θάλασσα και τα σφουγγάρια. Κι έτσι, γέμιζε η Κάλυμνος με χήρες, ορφανά και ανάπηρους που ξημεροβραδιάζονταν στα καφενεία και στις ταβέρνες.

Η Θεμελίνα πλησίασε τον πατέρα της και τον σκούνησε ελαφριά στο χέρι.

«Πατέρα; Πατέρα;» φώναξε δυνατώτερα. «Η μάνα λέει ότι το φαΐ είναι έτοιμο».

Ο Αργύρης αγκάλιασε την κόρη του κι άρχισε να χορεύει τριγύρω της σαν να ήταν η βασική ατραξιόν σε κάποιο πανηγύρι. Σφίχτηκε η καρδιά της Θεμελίνας. Τόσο ο πατέρας της όσο και οι υπόλοιποι πάσχιζαν να ξεορκίσουν τον φόβο τους για το επερχόμενο ταξίδι με χορούς και μεθύσι. Γνώριζαν πióτερο από τον καθένα πως, όταν με το καλό επέστρεφαν το φθινόπωρο, κάποιος ή κάποιοι από αυτούς δε θα βρίσκονταν πια ανάμεσά τους, ενώ ορισμένοι θα σέρνονταν κουτσαίνοντας για την υπόλοιπη ζωή τους.

Φτάνοντας στο σπίτι, ο Αργύρης φίλησε με πάθος τη γυναίκα του, μάλλον για να την εξευμενίσει που 'χε αργήσει πάλι και κάθισε στο τραπέζι γεμίζοντας το ποτήρι του με κρασί. Τα μάτια της Νομικής δεν τον άφηναν λεπτό όση ώρα τσιμπολογούσε το φαγητό του και διηγού-

νταν αστείες ιστορίες από την ταβέρνα, το δεύτερο σπίτι του. Πόσες φορές δεν είχε προσπαθήσει η Θεμελίνα να αποκρυπτογραφήσει αυτό το βλέμμα που εμπεριείχε πληθώρα συναισθημάτων! Άλλοτε ήταν η οργή που επέβαλλε την κυριαρχία της, άλλοτε η θλίψη και ο πόνος μαζί και η απόγνωση, μα συνήθως επικρατούσαν η αγάπη, η έγνοια και το πάθος, ναι το πάθος, ύστερα από τόσα χρόνια έγγαμου βίου.

Ο έρωτας ως έννοια της προκαλούσε δέος. Της ήταν αδύνατο να παύσει να τον μελετά θαυμάζοντας τη θυελλώδη πορεία του στις ψυχές των ανθρώπων, όλο ρεύματα και υφάλους, χωρίς όμως τίποτα να τον σταματά.

Μόλις την προηγούμενη ημέρα, την ώρα που 'χε βγει να μαζέψει κλαδιά για το μαγείρεμα και το ψήσιμο του ψωμιού της εβδομάδας, είχε γίνει άθελά της μάρτυρας μιας πολύ διακριτικής, σχεδόν αδιόρατης, εκδήλωσης ενδιαφέροντος ανάμεσα στη χήρα του κυρτατά* της και στον χήρο επίσης τσαγκάρη και γείτονά της. Ένα απλό –τυχαίο έμοιαζε– άγγιγμα στο μπράτσο καθώς την προσπερνούσε ήταν αρκετό για να τη φέρει στα πρόθυρα ενός πλατιού χαμόγελου χαρίζοντας το κόκκινο χρώμα της συστολής μα και της έξαψης στα μάγουλά της. Σε κάποιον άλλο θα περνούσαν απαρατήρητα όλα τούτα τα μικρά σημάδια, όμως όχι στη Θεμελίνα, που ένιωσε να ριγά και η ίδια μαζί με τη χήρα Σοφία και άρχισε να πλάθει ιστορίες για τις κρυφές κι όλο γλύκα συναντήσεις του ζευγαριού.

---

* Ο νονός.

Ο χρόνος περνούσε γρήγορα με τα μαθήματα και το νοικοκυριό και παρόλο που η μέρα όσο πήγαινε και μεγάλωνε, μαζί και η ζέστα του ήλιου, άνοιξη γαρ, το βράδυ διατηρούσε την τιμητική του στις καλυμνιώτικες γειτονιές. Φίλοι και γείτονες μαζεύονταν πότε στο κατώι του ενός και πότε στο άλλο για να πισπερίσουν* πριν πάνε για ύπνο.

Απόψε η μάζωξη θα γινόταν στο σπίτι του Στέφανου, και η Θεμελίνα ανυπομονούσε να ακούσει ιστορίες για γουλιασμένα** μέρη και φαντάσματα από την Κατερίνα. Η γιαγιά του Στέφανου και του Μανόλη διέθετε κατά γενική παραδοχή μεγάλο χάρισμα στη διήγηση τρομακτικών ιστοριών, που ξεσήκωναν την παιδική φαντασία και ενίοτε προξενούσαν ουρλιαχτά. Αρχίζε την αφήγηση με ήρεμη φωνή που σχεδόν σε κοιμίζε, όταν ξαφνικά την ύψωνε σαν ουρλιαχτό ύαινας και πιάνοντας ένα από τα μικρότερα παιδιά φώναζε: «Θα σε φάει το βαβάνι» ή «Θα σε φάει ο καζανάς».

Οι άντρες κάθονταν παραπέρα και μιλούσαν για δουλειές –πολλά τσουρμαρίσματα*** είχαν κλείσει έτσι– ή για το μόνιμο άλγος και την επιθυμία τους, που δεν ήταν άλλο από την αποτίναξη του ιταλικού ζυγού και την ενσωμάτωση του νησιού στη μητέρα Ελλάδα, ενώ οι γυναίκες ασχολούνταν με τα κουτσομπολιά της γειτονιάς και με τα προξενιά.

---

* Κάνω απογευματική συντροφιά.

** Στοιχειωμένα.

*** Ναυτολόγηση.

Με τρόπο διακριτικό, ώστε να μην τραβήξει πάνω της την προσοχή, η Θεμελίνα προσπάθησε να ακούσει ποια τυχερή ή άτυχη –όπως το έβλεπε κανείς– είχαν αποφασίσει πως έπρεπε να παντρεύσουν τούτη τη φορά και με ποιον. Μια από τις περήφανες προξενήτρες είχε τη φαινή ιδέα ότι η Φανούλα από το Βαθύ, η κόρη του μαστρο-Μιχάλη, μια κοπέλα σαν τα κρύα τα νερά, θα ήταν ιδανική νύφη για τον Μανόλη, τον μεγάλο αδελφό του Στέφανου. Αμέσως άναψαν τα αίματα κι όλες βάλθηκαν να απαριθμούν τα προτερήματα μιας τέτοιας ένωσης, όμως επενέβη η μητέρα του Μανόλη, η Σεβαστή, και έβαλε τέλος στα σχέδιά τους.

«Τους γιους μου να μην τους υπολογίζετε, γιατί μόνο απ' αγάπη θα παντρευτούν», τους είπε.

Δεν άρεσε στη γυναικεία ομήγυρη η αδιαφορία που έδειχνε για τα προξενιά η ξένη, διότι ξένη λογάριαζαν τη Σεβαστή όποτε τους συνέφερε, επειδή ήταν γεννημένη στην Κριμαία, ωστόσο δεν τόλμησαν να πούνε κάτι κι ευθύς αμέσως βάλθηκαν να αναζητούν άλλον υποψήφιο γαμπρό.

Η Σεβαστή πλησίασε τη Θεμελίνα και την αγκάλιασε με την τρυφεράδα που θα αγκάλιαζε μια μητέρα την κόρη της. Με τα σπίτια τους το 'να δίπλα στο άλλο τόσα χρόνια, οι δύο οικογένειες λειτουργούσαν σαν μία αδιαίρετη μονάδα. Όταν οι άντρες έφευγαν ταξίδι στην Μπαρμπαριά, ήταν η Σεβαστή και η Νομική που ενώνονταν σαν μία γροθιά προκειμένου να μεγαλώσουν τα παιδιά τους. Κι αν φέρονταν πιο αυστηρά από όσο αναλογεί σε μια μά-

να, ήταν που επωμίζονταν και τον ρόλο του πατέρα για το μεγαλύτερο διάστημα του χρόνου.

«Καλά δεν τους τα 'πα, Θεμελίνα μου, αν και 'ε 'δρώνει το 'φτί ν'τους; Αγάπη με παραγγελιά δε γίνεται και γάμος χωρίς έρωτα δε φτουράει. Γιατί δε μιλάς; Δεν έχει χτυπήσει φαίνεται ακόμα η καρδούλα σου για κάποιο αγόρι, μα θα γίνει κι αυτό και τότε θα με καταλάβεις».

Η Θεμελίνα χαμογέλασε στη Σεβαστή χωρίς να της αποκαλύψει τους λόγους για τους οποίους συμφωνούσε μαζί της. Αυτό το μυστικό ήταν δικό της και θα το κρατούσε κρυφό από όλους, ώσπου να αποδεικνυόταν πως η αγάπη της για τον Στέφανο δεν ήταν μονόπλευρη. Μέχρι τότε δε θα άφηνε το όνειρό της να ξεθωριάσει. Για χάρη του θα έκανε υπομονή τρέχοντας πιο γρήγορα από τους καημούς που θα συναντούσε στο διάβα της, αλλά και από τον ίδιο τον χρόνο αν χρειαζόταν.

Κάλυμνος 1934, ιταλική κατοχή. Η Θεμελίνα και η Χριστίνα, συμμαθήτριες και αδελφικές φίλες, μοιράζονται τα πάντα: σκέψεις, όνειρα, φοβίες, τη στοργική μητέρα της Θεμελίνας, ένα ζευγάρι κίτρινα λουστρίνια, που τα φοράνε εναλλάξ, αλλά και ένα φρικιαστικό μυστικό που τις κατατρύχει.

Όταν κάποια στιγμή γίνονται μάρτυρες ενός βιασμού που καταλήγει σε φόνο, έρχονται τα πάνω κάτω στη ζωή τους, αφού δράστης είναι ο Ιταλός διοικητής του νησιού. Λίγο καιρό αργότερα η Χριστίνα εξαφανίζεται, αφήνοντας ως μοναδικό ίχνος το ένα από τα δύο αγαπημένα της κίτρινα λουστρίνια, το δεξί, ενώ η Θεμελίνα με τη μητέρα της ακολουθούν με άλλους συμπατριώτες τους τον δρόμο της μετανάστευσης.

Δεύτερη πατρίδα τους θα είναι στο εξής το Σαλέν ντε Ζιρό, στη Νότια Γαλλία, όπου οι συνθήκες εργασίας στις αλυκές είναι παραπάνω από σκληρές, ενώ όλοι οι ξένοι έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με τον ρατσισμό, τα στυγνά αφεντικά και την απόλυτη φτώχεια.

Νέες φίλες, έρωτες και μικρές ευτυχισμένες στιγμές κάνουν τον καιρό να περνά γρήγορα, ώσπου ξεσπά ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος και η ζωή της Θεμελίνας αλλάζει προς το χειρότερο. Εγκλήματα, δωσίλογοι, στρατόπεδα αιχμαλωσίας, κρεματόρια, Αντίσταση και ένας έρωτας γεννημένος μέσα στις φλόγες του πολέμου ατσαλώνουν τη θέλησή της για ζωή – ωστόσο... δεν παύει να νιώθει μισή. Μέχρι που ένα κίτρινο λουστρίνι βρίσκεται έξω από την πόρτα της.

*Ένα βιβλίο για την αληθινή φιλία, τον ρατσισμό
και την ξενοφοβία, το παράλογο της βίας και του πολέμου,
τον θάνατο και τον έρωτα. Σημείο αναφοράς στην ξέγνοιαστη νιότη
και την ελπίδα: ένα ζευγάρι κίτρινα λουστρίνια.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 23721

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η